

*« Ἄριστον ἀνθρώπῳ δῶρον ὁ θάνατος. Ἡρεμῇ γὰρ ἐξ ὧν ἔμελλε πράττειν κακῶν. »*

Με αυτόν τον λόγο,

αγαπητοί αδελφοί,

ο Ἅγιος Αρχιεπίσκοπος Καισαρείας Βασίλειος, ἐρχεται ἀντιμέτωπος με την λογική αυτού του κόσμου. Πως είναι δυνατόν, μέσα στη σκέψη του αγίου Πατρός, ο θάνατος να λαμβάνεται ως δῶρο στον ἄνθρωπο; Δεν αποτελεί ὁμως απλά μία ἀποψη, ἀλλὰ ἀντανεκλά τη σύνολη πατερική θεολογία.

Ο Θεός, δεν δημιούργησε τον θάνατο. Δημιούργησε τον ἄνθρωπο για να ζει αἰώνια. Ἀπό την στιγμή ὁμως που διαχωρίστηκε ἀπό τον Δημιουργό του, και ἀκολούθησε μια πορεία αυτοκαταστροφικής ἀνεξαρτησίας, ο θάνατος ἦταν η μόνη λύση.

Μια ἐπώδυνη και ἐπίπονη μεν λύση, ἀπαραίτητη ὁμως για να υπάρξει ἓνα τέλος, ἔστω και προσωρινό, στην πνευματική ἀσυδοσία. Ο Θεός γνώριζε πως αν το δημιούργημά Του ἀμαρτήσῃ ἔστω και μία φορά, τότε θα ἀκολουθοῦσε μια μόνιμη κατάσταση συνεχιζόμενης διαφθοράς.

Κατά αυτόν τον τρόπο, ο Μέγας Βασίλειος, χρησιμοποιεῖ ὅλη αυτή την σύνολη πατερική σκέψη, για να καταγράψῃ πως ο θάνατος, ἀποτελεῖ δῶρο στον ἄνθρωπο, διότι εἶναι ἓνα φράγμα που διακόπτει τον χείμαρρο της ἀμαρτίας. Ἀποτελεῖ ἓνα σύμμαχο του ἀνθρώπου διότι του δίνει την ευκαιρία, μετὰ το σωματικό θάνατο να βιώσῃ την πνευματική ἀνάσταση.

Αυτόν τον σωματικό θάνατο, που ἀποτελεῖ μεν ἓνας πρόσκαιρος ἀποχωρισμός, ο Ουρανοφάντωρ Βασίλειος οὐδέποτε τον φοβήθηκε. Δεν ἔζησε χρόνους μακρούς, ἀλλὰ κατέλειπε το ἀσθενικό του σῶμα στη γῆ μόλις 49 ἐτῶν. Ἀυτά ὁμως τα ἔτη ἦταν ικανά για να ἀπορφανίσουν το ποίμνιό του ἀλλὰ και τον φίλο του, Ἅγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο.

*« Ὅταν ἄρπαξε το πνεῦμα του θείου Βασιλείου η Τριάδα, αὐτοῦ που με χαρά βιαζόταν ἀπό ἐδῶ να φύγει, ὅλη η οὐράνια στρατιά στον ἐρχομό του χάρηκε. Ὅλη ὁμως η πόλη των Καππαδοκῶν στέναξε, και ὄχι μόνο αὐτή. Ὅλος ο κόσμος κραύγασε, χάθηκε ο κήρυκας, χάθηκε ο δεσμός της ἐνδοξης ειρήνης»*

Με αυτόν ακριβώς τον λόγο, ο στενός του φίλος Γρηγόριος, αποτυπώνει το κλίμα που επικράτησε με την κοίμηση του Βασιλείου. Μπορεί ο Αρχιεπίσκοπος Καισαρείας να ανέμενε με χαρά την μετάβαση στη Βασιλεία του Θεού, πίσω του όμως άφησε ένα ποίμνιο απορφανισμένο και Ιεράρχες που έβρισκαν στήριγμα στο λόγο του.

Οι εκτιμητές των πολύτιμων λίθων, αναφέρουν πως ένα διαμάντι όσες περισσότερες πλευρές έχει, τόσο πιο πολύτιμο είναι. Έτσι ακριβώς ήταν και ο Μέγας Βασίλειος. Ένας πολύτιμος και ανεκτίμητος πνευματικός αδάμαντας, με πολλά χαρίσματα. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Θεολόγος Γρηγόριος για τον επιστήθιο φίλο του, ο λόγος του ήταν βροντή και η ζωή του μία αστραπή.

Μια αστραπή διότι έζησε λίγα κατά άνθρωπον χρόνια, μα φώτισε την οικουμένη. Χάραξε λίγα χρόνια επάνω στη γη, έδωσε όμως όλη του ζωή στο Θεό και στην Εκκλησία. Έζησε τα δύσκολα χρόνια την Εκκλησίας τον 4ο αιώνα, τότε που έκανε τα πρώτα Της ελεύθερα και δειλά βήματα μετά από 3 αιώνες ανελέητων διωγμών. Στήριξε και θεμελίωσε μαζί με τους υπόλοιπους Ιεράρχες της εποχής του, την νέα πραγματικότητα της Εκκλησίας στον κόσμο.

Τις αρετές και τα χαρίσματα του Μεγάλου Βασιλείου δύσκολα μπορεί ο ανθρώπινος νους να τα καταγράψει.

Υπήρξε ένας πολυσπούδαστος επιστήμων. Κατάφερε να συνδυάσει τη Θεολογία με την Φυσική Επιστήμη. Κατάφερε να συναρμόσει Θεό και επιστήμη. Κατέδειξε με το συγγραφικό του έργο για την δημιουργία του κόσμου, την Εξαήμερο, ότι ο φυσικός κόσμος είναι ένα δημιούργημα του Θεού και πως οι φυσικοί νόμοι δεν αναιρούν την ύπαρξη του Θεού αλλά αντιθέτως αναδεικνύουν την θεία πρόνοιά Του για τη συντήρηση του κτιστού κόσμου.

Ανεδείχθη ένας Μυσταγωγός της χάρης του Θεού, διότι κατέγραψε και μας παρέδωσε το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Άριστος και πνευματικός λειτουργός των μυστηρίων του Θεού, άφησε παρακαταθήκη την Θεία Λειτουργία, καθιστώντας κατά αυτόν τον τρόπο του Μυστήριου των Μυστηρίων μια πηγή που θρέφει τους ανθρώπους με το Σώμα και το Αίμα του Χριστού.

Υπήρξε ασκητής μέσα στον κόσμο. Ταλαιπωρούσε το φιλασθενικό του σώμα προσπαθώντας να χαλιναγωγήσει τα ανθρώπινα πάθη. Μάλιστα, όταν τον κατηγόρησαν ότι ενδύεται πολυτελή άμφια, τα απεδύθει έμπροσθεν πάντων, φανερώνοντας κάτω από τα τριμμένα και σκισμένα ράσα του, βαριές αλυσίδες που ήταν δεμένες γύρω από το λιποβαρές σώμα του.

Έλαμψε ως Φιλάνθρωπος, διότι επί των ημερών του δημιουργήθηκε στην επαρχία του το μεγαλύτερο φιλανθρωπικό ίδρυμα, η Βασιλειάδα. Ένα ίδρυμα πρότυπο ακόμα και για την σύγχρονη εποχή μας, καθώς οι ταλαιπωρημένες ψυχές των ανθρώπων, έβρισκαν ανάπαυση στα σωματικά τους ασθενήματα και στην ένδειά τους. Ακόμη δε, όταν οι εργαζόμενοι μέσα στο νοσοκομείο αυτό, δεν τολμούσαν να πλύνουν τις πληγές των λεπρών, ο ασθενικός Επίσκοπος, γονάτιζε με τα φτωχικά του ράσα, και έπλενε ο ίδιος τις πληγές, δίχως να διστάσει ή να φοβηθεί μήπως επιμολυνθεί ο ίδιος.

Κατέστη πολυγραφότατος συγγραφέας, καθώς κατέλειπε πλήθος συγγραμμάτων. Θεολογικά πονήματα, απολογίες, επιστημονικά βιβλία, ερμηνείες Βιβλικών κειμένων, συμβουλευτικά για νέους, λειτουργικά κείμενα όπως η Θεία Λειτουργία και οι εξορκισμοί καθώς και 92 Κανόνες.

Υπήρξε Ιεράρχης με ήθος και κυρίως αγάπη προς τον Θεό. Αγωνιούσε για το ποίμνιό του, και δε δίσταζε σα τον καλό ποιμένα να θυσιάσει ακόμα και την ζωή του προς χάριν των ψυχών που του εнеπιστεύθη ο Θεός. Συγκρούστηκε ακόμα και με τον αυτοκράτορα Ιουλιανό τον Παραβάτη, ο οποίος έφτασε στην πόρτα του Βασιλείου και απαίτησε δυσβάστακτο φόρο από τους κατοίκους της Καισαρείας. Μάλιστα ο Άγιος, με την προσευχή του στον άγιο Μεγαλομάρτυρα Μερκούριο, κατάφερε να οδηγήσει τον δυσσεβή αυτοκράτορα στον θάνατο.

Υπήρξε μέλος μιας πολυμελούς Αγίας οικογένειας. Σεβόταν την προμήτορά του Αγία Μακρίνα και τους Αγίους γονείς του, Βασίλειο και Εμμέλεια, καθώς υπήρξαν άριστοι γονείς και υπόδειγμα που μετέδωσαν στα παιδιά τους όλα τα απαραίτητα πνευματικά εφόδια για να αναδειχθούν Άγιοι. Και όντως, υπήρξε οικογένεια πρότυπο καθώς ολάκερη η οικογένεια αποτελείται από αγίους. Ο Βασίλειος και τα αδέρφια του, Γρηγόριος επίσκοπος Νύσσης, Μοναχή Μακρίνα, Πέτρος επίσκοπος Σεβαστείας, διακόνισσα Θεοσεβεία και μοναχός Ναυκράτιος, κατάφεραν να εισάγουν ολόκληρη την οικογένειά τους στη Βασιλεία του Θεού!

Τέλος υπήρξε άριστος φίλος. Όντως η φιλία αποτελεί μέγιστη αρετή. Η φιλία όμως όπως την παρέδωσε ο Κύριος: να θυσιάσεις ακόμα και τη ζωή σου για τους φίλους σου. Σε καιρούς όπου η έννοια αυτή αντικαταστάθηκε από το συμφέρον και τις επιφανειακές σχέσεις των ανθρώπων, μια μορφή όπως του Αγίου Βασιλείου μας δείχνει τον πραγματικό δρόμο της φιλίας! Μάρτυρας δε αυτής αποτελούν τα λόγια του επιστήθιου φίλου του, Γρηγορίου του Θεολόγου :

*« Χαίρε Βασίλειε, και ας μας εγκατέλειψες! Αυτό είναι για σένα το επιτύμβιο γράμμα του Γρηγορίου και από το λόγο μου που αγαπούσες, δέξου Βασίλειε, την εξόφληση του χρέους της φιλίας. Δώρο για εσένα, από εμένα.»*

Ωφείλω όμως λόγους ευχαριστίας στον μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο για την ευλογία και την άδεια που παραχώρησε ώστε να μετέχω της Λατρευτικής Συνάξεως στον περικαλλή αυτό Ναό του Αγίου Ιερμάργυρος Ελευθερίου Αχαρνών Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Ιδιαίτερως δε ευγνωμοσύνη οφείλω στον προϊστάμενο του Ιερού Ναού αιδεσιμολογιότατο πρωτοπρεσβύτερο Θεμιστοκλή Χριστοδούλου για την τιμητική του πρόσκληση να παρευρεθώ και να συμμετέχω στις λατρευτικές εκδηλώσεις προς τιμήν του Αγίου Ιερομάρτυρος Ελευθερίου και ενώπιον του Ιερού Λειψάνου του Αγίου Βασιλείου αρχιεπισκόπου Καισαρείας του Μεγάλου. Αποτελεί όντως ιδιαίτερη τιμή ένας διαπρεπής Θεολόγος και συγγραφέας, ο οποίος χρημάτισε και καθηγητής μου, να με εμπιστευθεί στη διακονία του λόγου.

Το έργο και η ζωή του Αγίου Μεγάλου Βασιλείου,

αγαπητοί αδελφοί,

Αποτελεί ένας ανεκτίμητος οδοδείκτης, που δείχνει πως η αγάπη προς τον Θεό και τον άνθρωπο, αποτελεί μια ύψιστη θυσία. Διότι αυτό που τροφοδοτεί τον άνθρωπο είναι η πίστη στον Θεό και ο θάνατος δεν μπορεί να του σταθεί εμπόδιο. Αυτό μας διδάσκει ο Άγιος Βασίλειος Καισαρείας καθώς μας λέγει:

*« Θεοῦ ἄγνοια θάνατος ἐστὶ ψυχῆς.»*

**ΑΜΗΝ!**